

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



Декан факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

30 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

Предметна спеціальність 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська))

Додаткова предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))

Обсяг дисципліни 5 кредитів ЄКТС

Шифр дисципліни ОПП.01

Мова навчання українська, польська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра слов'янської філології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	2	5	90	36		54		60				+
З	1	2	5	16	8		8		134				+

Робоча програма складена на основі ОПП «Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))»

Програму склала  канд. пед. н., доц. Оксана РАНЮК

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол від 29 серпня 2023 р. № 1.

Завкафедри слов'янської філології  Неля ПОДЛЕВСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради ГПФ  Людмила СТАНІСЛАВОВА

1. Пояснювальна записка

Дисципліна «Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014.028 Середня освіта (Мова та література (польська, українська), за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Мова та література (польська, українська)).

Пререквізити – сучасна українська мова, розмовний практикум з польської мови, сучасна польська мова (фонетика).

Кореквізити – розмовний практикум з польської мови, сучасна польська мова (морфологія); сучасна польська мова (лексикологія); сучасна польська мова (синтаксис); методика навчання польської мови.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ЗК 06. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ФК 01. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 06. Здатність володіти базовими знаннями про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; використовувати ці знання у професійній діяльності.

ФК 09. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм польської / української / іноземної мов, обирати мовні засоби відповідно до комунікативної ситуації.

ФК 10. Здатність використовувати принципи орфографії, пунктуації польської / української мов у педагогічній діяльності.

ФК 11. Здатність використовувати знання фонетичної системи польської / української мов, явищ її історичного розвитку у педагогічній діяльності.

ФК 12. Здатність використовувати знання морфологічної системи, основних дериваційних моделей польської / української мов, історії їх становлення у педагогічній діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати двобічні переклади (іноземна й українська / польська й українська мови) із використанням лексичних, граматичних, стилістичних трансформацій задля забезпечення адекватності перекладу.

ФК 20. Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

програмні результати навчання:

ПРН 04. Розуміти значення полікультурної освіти, цінувати її різноманіття, володіти іноземними мовами, керуватися у педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН 05. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 07. Уміти формувати в учнів ключові і предметні компетентності та здійснювати міжпредметні зв'язки.

ПРН 11. Уміти послуговуватися у професійній й дослідницькій сферах польською / українською мовами в усній та писемній формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування, використовувати їх для реалізації продуктивного міжкультурного діалогу.

ПРН 14. Володіти правописною та культуромовною компетентностями з української / польської / іншої іноземної, логічно, аргументовано викладати свої думки, володіти формами та засобами результативної комунікації з учасниками освітнього процесу.

ПРН 15. Володіти знаннями з фонетики / орфоепії / орфографії / лексикології / граматики / / пунктуації польської / української мов, уміти практично використовувати їх в освітньому процесі, знати методику формування мовних компетентностей учнів.

ПРН 16. Уміти виконувати двобічні ((іноземна й українська / польська й українська мови) переклади текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працювати зі словниками й довідковими джерелами, уміти редагувати переклади.

ПРН 24. Дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

ПРН 25. Володіти навичками міжособистісної та міжкультурної взаємодії, спілкування з представниками інших етнічних груп (поляків).

Мета дисципліни полягає у засвоєнні студентами-полоністами принципів та правил польської орфографії, а також особливостей словотвору іменників, прикметників, прислівників, займенників, числівників та дієслів, що дасть їм змогу оволодіти навичками грамотного письма, а також на науковому рівні пояснювати та обґрунтовувати написання букв, букво- і словосполучень, особливості будови слова.

Завдання дисципліни «Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір»:

- з'ясувати історію польського правопису, ознайомити студентів із орфографічними реформами XX століття та сучасними дискусіями з проблем орфографії;
- ознайомити студентів із принципами польської орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та умовний);
- ознайомити зі словотвором іменників, прикметників, прислівників, займенників, числівників та дієслів;
- з'ясувати принципи транслітерації українського алфавіту польською мовою.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *правильно застосовувати* вивчені правила на письмі; *знаходити і аналізувати* орфографічні помилки у текстах; *визначати* тип помилок; *орієнтуватися* в сучасних орфографічних джерелах і використовувати їх у практичній діяльності; *пояснювати* та *обґрунтовувати* написання букв та буквосполучень; *виявляти* причини виникнення орфографічних помилок; *робити* словотвірний розбір слова; *будувати* словотвірні гнізда; *писати* словникові диктанти з коментуванням; *уміти транслітерувати* український текст польською мовою; *самостійно працювати*, оволодіваючи практичними навичками грамотного письма.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	Кількість годин, відведених на			Кількість годин, відведених на		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Місце орфографії серед інших лінгвістичних дисциплін. Основні принципи польської орфографії. Правила написання <i>ó-u</i> ; правопис літер <i>ą, ę</i> та буквосполучень <i>o, e +</i> носовий приголосний.	2	4	3	2	2	7
Тема 2. Правила вживання літер <i>i, j</i> . Історичні передумови написання <i>rz-ż, ch-h</i> .	2	2	4			7
Тема 3. Правопис окремих типів дериватів.	2	4	3			7
Тема 4. Правопис окремих іменних та дієслівних форм.	4	2	3	2	2	7
Тема 5. Написання слів разом та окремо.	2	4	4			7
Тема 6. Правила написання прийменникових конструкцій, дериватів, утворених від прийменникових словосполучень та складених прийменників.	2	2	3			7
Тема 7. Правопис займенникових конструкцій. Правопис часток.	2	4	4	2	2	7
Тема 8. Правопис слів з префіксами слов'янського та іноземного походження.		2	3			7
Тема 9. Вживання великої та малої літери.	2	4	3			7
Тема 10. Вживання дефіса	2	2	3			7
Тема 11. Словотвір сучасної польської мови: дериваційні класи та словотвірні засоби. Загальна класифікація дериватів.	2	4	4	2		8
Тема 12. Основні формальні способи словотворення	2	2	3			8
Тема 13. Словотвір іменників: словотвірні типи субстантивів.	2	4	4		2	8
Тема 14. Словотвір прикметників.	2	2	4			8
Тема 15. Словотвір прислівників.	2	4	3			8
Тема 16. Деривація дієслів: специфіка польської мови у порівнянні з українською.	2	2	3			8
Тема 17. Словотвір займенників та числівників.	2	4	3			8
Тема 18. Правила переносу слів. Транскрипція та транслітерація українського алфавіту польською мовою. Повторення та узагальнення вивченого.	2	2	3			8
Всього:	36	54	60	8	8	134

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Зміст лекційного курсу

№ теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	К-ть годин
1.	Орфографія. Місце орфографії серед інших лінгвістичних дисциплін. Основні принципи польської орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та умовний). Правила написання <i>ó-u</i> ; правопис літер <i>ą, ę</i> та буквосполучень <i>o, e +</i> носовий приголосний. Літ.: [1], [2], [3], [6], [13], [15].	2
2.	Правила вживання літер <i>i, j</i> . Історичні передумови написання <i>rz-ż, ch-h</i> . Літ.: [1], [2], [3], [6], [9], [12].	2
3.	Правопис окремих типів дериватів (префікс <i>z-</i> (<i>z-, s-, ś-</i>), <i>wz-</i> (<i>wz-, wez-, ws-, wes-</i>), інших префіксів, що закінчуються на приголосний (<i>bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i>); правила написання подвоєних приголосних; прикметники на <i>-ski, -cki, -dzki</i> ; іменники на <i>-stwo, -ctwo, -dztwo</i> ; іменники на <i>-szczyzna, -cczyzna, -dczyzna</i>).	2

	Літ.: [2], [6], [13].	
4.	Правопис окремих іменних та дієслівних форм (написання іменників на <i>-eja</i> , <i>-ea</i> , <i>-ua</i> ; правопис <i>s</i> , <i>z</i> , <i>c</i> , <i>n</i> перед м'якими приголосними, дієслова на <i>-ł</i> у минулому часі; закінчення <i>-lszy</i> , <i>-wszy</i> у дієприслівниках; закінчення форм інфінітива). Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
5.	Написання слів разом та окремо. Правопис складних слів типу <i>lwipyszczek</i> ; правила написання словосполучень типу <i>lwia paszcza</i> ; написання разом та окремо утворень типу <i>obco brzmiący</i> , <i>łatwo zrozumiały</i> ; правопис словосполучень типу <i>artysta malarz</i> , <i>pies przewodnik</i> ; правопис складених прикметників; правопис числівника <i>pół</i> та <i>ćwierć</i> . Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
6.	Правила написання прийменникових конструкцій, дериватів, утворених від прийменникових словосполучень та складених прийменників. Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
7.	Правопис займенникових конструкцій. Написання складених займенників типу <i>ten sam</i> , <i>taki sam</i> . Правопис слова <i>jak</i> , <i>indziej</i> . Правопис часток (<i>nie</i> , <i>bądź</i> , <i>bodaj</i> , <i>byle</i> , <i>chyba</i> , <i>ci</i> , <i>co</i> , <i>lada</i> , <i>niech</i> , <i>niechaj</i> , <i>no</i> , <i>oby</i> , <i>też</i> , <i>to</i> , <i>tu</i> ; <i>-że</i> , <i>-ż</i> , <i>-li</i>). Написання заперечної частки <i>nie</i> разом та окремо. Правопис <i>-był</i> , <i>-był</i> , <i>-by</i> , <i>-był</i> , <i>-byście</i> . Літ.: [2], [3], [6], [13], [15].	2
8.	Правопис слів з префіксами слов'янського та іноземного походження (правопис префіксів <i>niby-</i> , <i>quasi-</i>). Літ.: [2], [6], [13].	2
9.	Вживання великої та малої літери: синтаксичний, семантичний, емоційний принцип. Можливість варіантного написання. Літ.: [1], [2], [3], [13].	2
10.	Вживання дефіса (правопис слів типу <i>pseudo-Polak</i> , <i>eks-Amerykanin</i> ; написання географічних назв типу <i>Bielsko-Biała</i> ; правопис складених прикметників типу <i>białoczerwony</i> ; правопис двочлених іменників типу <i>laska-parasol</i> , <i>kupno-sprzedaż</i>). Літ.: [2], [6], [13].	2
11.	Місце словотвору в системі граматики сучасної польської мови. Словотвір сучасної польської мови: дериваційні класи та словотвірні засоби. Загальна класифікація дериватів. Поняття словотвірного ланцюжка, словотвірного гнізда і продуктивного словотвірного типу. Літ.: [2], [12], [14].	2
12.	Основні формальні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, складання (основоскладання – юктапозиція, словоскладання – композиція) та ін. Літ.: [2], [12], [14].	2
13.	Словотвір іменників: словотвірні типи субстантивів. Афіксація (суфіксація, префіксація, конфіксація), осново- та словоскладання, аббревіація, конверсія, зрощення, семантичний спосіб. Перехід інших частин мови в іменники (субстантивація). Літ.: [2], [12], [14].	2
14.	Словотвір прикметників. Ступені порівняння як форми якісних прикметників. Творення та значення вищого та найвищого ступенів порівняння. Словотвір якісних прикметників; словотвір відносних і присвійних прикметників; творення прикметників від географічних назв; прикметники, утворені складанням основ. Літ.: [2], [12], [14].	2
15.	Словотвір прислівників. Ступені порівняння прислівників. Морфологічні типи прислівників: відіменникові, відприкметникові, відзайменникові, відчислівникові та віддієслівні. Правопис прислівників і прислівникових сполук. Літ.: [2], [12], [14].	2
16.	Деривація дієслів: специфіка польської мови у порівнянні з українською. Словотвір дієслів: внутрішньодієслівний словотвір, творення дієслів від інших частин мови (суфіксація, конфіксація та ін.). Літ.: [2], [12], [16].	2
17.	Словотвір займенників та числівників. Особливості творення займенників (іменних, прикметникових, числівникових та	2

	дієслівних). Особливості творення числівників (кількісних, порядкових, дробових). Літ.: [2], [12], [14].	
18.	Правила поділу слів (неподільні одиниці; поділ груп приголосних; відділення префікса та кореня; правила переносу складних слів; поділ груп приголосних на межі кореня та суфікса). Транскрипція та транслітерація українського алфавіту польською мовою. Орфографічна адаптація іноземних прізвищ та власних назв. Літ.: [2], [6], [13].	2
	Всього:	36

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

№ теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	К-ть годин
1.	Орфографія. Місце орфографії серед інших лінгвістичних дисциплін. Основні принципи польської орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та умовний). Правила написання ó-и; правопис літер a, e та буквосполучень o, e + носовий приголосний. Правила вживання літер i, j. Історичні передумови написання rz-ż, ch-h. Правопис окремих типів дериватів (префікс z- (z-, s-, ś-), wz- (wz-, wez-, ws-, wes), інших префіксів, що закінчуються на приголосний (bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-); правила написання подвоєних приголосних; прикметники на -ski, -cki, -dzki; іменники на -stwo, -ctwo, -dztwo; іменники на -szczyzna, -cczyzna, -dczyzna). Літ.: [1], [2], [3], [6], [9], [12], [13].	2
2.	Правопис окремих іменних та дієслівних форм (написання іменників на -eja, -ea, -ua; правопис s, z, c, n перед м'якими приголосними, дієслова на -ł у минулому часі; закінчення -łszy, -wszy у дієприслівниках; закінчення форм інфінітива). Написання слів разом та окремо. Правопис складних слів типу lwipyszczyzna; правила написання словосполучень типу łatwiej rozumieć; правопис словосполучень типу artysta malarz, pies przewodnik; правопис складених прикметників; правопис числівника pół та ćwierć. Правила написання прийменникових конструкцій, дериватів, утворених від прийменникових словосполучень та складених прийменників. Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
3.	Правопис займенникових конструкцій. Написання складених займенників типу ten sam, taki sam. Правопис слова jak, indziej. Правопис часток (nie, bądź, bodaj, byle, chyba, ci, co, lada, niech, niechaj, no, oby, też, to, tu; -że, -ż, -li). Написання заперечної частки nie разом та окремо. Правопис -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście. Правопис слів з префіксами слов'янського та іноземного походження (правопис префіксів niby-, quasi-). Вживання великої та малої літери: синтаксичний, семантичний, емоційний принцип. Можливість варіантного написання. Вживання дефіса (правопис слів типу pseudo-Polak, eks-Amerykanin; написання географічних назв типу Bielsko-Biała; правопис складених прикметників типу biało-czerwony; правопис двочлених іменників типу laska-parasol, kupno-sprzedaż). Літ.: [1], [2], [3], [6], [13], [15].	2
4.	Місце словотвору в системі граматики сучасної польської мови. Словотвір сучасної польської мови: дериваційні класи та словотвірні засоби. Загальна класифікація дериватів. Поняття словотвірного ланцюжка, словотвірного гнізда і продуктивного словотвірного типу. Основні формальні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, складання (основоскладання – юкстапозиція, словоскладання – композиція) та ін. Літ.: [2], [12], [14].	2
	Всього:	8

3.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ Теми	Теми практичних занять, їх зміст	К-ть годин
1.	Основні принципи польської орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та умовний). Правила написання <i>ó-u</i> . Літ.: [1], [2], [3], [6], [13], [15].	2
2.	Правопис літер <i>q, ę</i> та буквосполучень <i>o, e</i> + носовий приголосний. Літ.: [1], [2], [3], [6], [13], [15].	2
3.	Правила вживання літер <i>i, j</i> . Історичні передумови написання <i>rz-ż, ch-h</i> . Теоретичне (письмове) опитування. Літ.: [1], [2], [3], [6], [9], [12].	2
4.	Правопис окремих типів дериватів (префікс <i>z-</i> (<i>z-, s-, ś-</i>), <i>wz-</i> (<i>wz-, wez-, ws-, wes</i>), інших префіксів, що закінчуються на приголосний (<i>bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i>). Літ.: [2], [6], [13].	2
5.	Правила написання подвоєних приголосних; прикметники на <i>-ski, -cki, -dzki</i> ; іменники на <i>-stwo, -ctwo, -dztwo</i> ; іменники на <i>-szczyzna, -cczyzna, -dczyzna</i> . Літ.: [2], [6], [13].	2
6.	Правопис окремих іменних та дієслівних форм (написання іменників на <i>-eja, -ea, -ua</i> ; правопис <i>s, z, c, n</i> перед м'якими приголосними, дієслова на <i>-ł</i> у минулому часі; закінчення <i>-łszy, -wszy</i> у дієприслівниках; закінчення форм інфінітива). Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
7.	Написання слів разом та окремо. Правопис складних слів типу <i>lwipyszczyk</i> ; правила написання словосполучень типу <i>lwia paszcza</i> ; написання разом та окремо утворень типу <i>obco brzmiący, łatwo zrozumiały</i> . Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
8.	Правопис словосполучень типу <i>artysta malarz, pies przewodnik</i> ; правопис складених прикметників; правопис числівника <i>pół</i> та <i>ćwierć</i> . Теоретичне (письмове) опитування. Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
9.	Правила написання прийменникових конструкцій, дериватів, утворених від прийменникових словосполучень та складених прийменників. Літ.: [2], [6], [13], [15].	2
10.	Правопис займенникових конструкцій. Написання складених займенників типу <i>ten sam, taki sam</i> . Правопис слова <i>jak</i> та <i>indziej</i> . Правопис часток (<i>nie, bądź, bodaj, byle, chyba, ci, co, lada, niech, niechaj, no, oby, też, to, tu; -że, -ż, -li</i>). Літ.: [2], [3], [6], [13], [15].	2
11.	Написання заперечної частки <i>nie</i> разом та окремо. Правопис <i>-był, -byś, -by, -byśmu, -byście</i> . Літ.: [2], [3], [6], [13], [15].	10
12.	Правопис слів з префіксами слов'янського та іноземного походження (правопис префіксів <i>niby-, quasi-</i>). Літ.: [2], [6], [13].	2
13.	Вживання великої та малої літери: синтаксичний, семантичний, емоційний принцип. Літ.: [1], [2], [3], [13].	2
14.	Вживання великої та малої літери. Можливість варіантного написання. Літ.: [1], [2], [3], [13].	2
15.	Вживання дефіса (правопис слів типу <i>pseudo-Polak, eks-Amerykanin</i> ; написання географічних назв типу <i>Bielsko-Biała</i> ; правопис складених прикметників типу <i>biało-czerwony</i> ; правопис двочленних іменників типу <i>laska-parasol, kupno-sprzedaż</i>). Літ.: [2], [6], [13]. Теоретичне (письмове) опитування.	2
16.	Місце словотвору в системі граматики сучасної польської мови. Словотвір сучасної польської мови: дериваційні класи та словотвірні засоби. Загальна класифікація дериватів. Літ.: [2], [12], [14].	2
17.	Поняття словотвірного ланцюжка, словотвірного гнізда і продуктивного словотвірного	2

	типу. Літ.: [2], [12], [14].	
18.	Основні формальні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, складання (основоскладання – юстапозиція, словоскладання – композиція) та ін. Літ.: [2], [12], [14].	2
19.	Словотвір іменників: словотвірні типи субстантивів. Афіксація (суфіксація, префіксація, конфіксація), осново- та словоскладання, аббревіація, конверсія, зрощення, семантичний спосіб. Літ.: [2], [12], [14].	2
20.	Словотвір іменників. Перехід інших частин мови в іменники (субстантивація). Теоретичне (письмове) опитування. Літ.: [2], [12], [14].	2
21.	Словотвір прикметників. Ступені порівняння як форми якісних прикметників. Творення та значення вищого та найвищого ступенів порівняння. Словотвір якісних прикметників; словотвір відносних і присвійних прикметників; творення прикметників від географічних назв; прикметники, утворені складанням основ. Літ.: [2], [12], [14].	2
22.	Словотвір прислівників. Ступені порівняння прислівників. Літ.: [2], [12], [14].	2
23.	Морфологічні типи прислівників: відіменникові, відприкметникові, відзайменникові, відчислівникові та віддієслівні. Правопис прислівників і прислівникових сполук. Літ.: [2], [12], [14].	2
24.	Деривація дієслів: специфіка польської мови у порівнянні з українською. Словотвір дієслів: внутрішньодієслівний словотвір, творення дієслів від інших частин мови (суфіксація, конфіксація та ін.). Літ.: [2], [12], [16].	2
25.	Особливості творення займенників (іменних, прикметникових, числівникових та дієслівних). Літ.: [2], [12], [14].	2
26.	Особливості творення числівників (кількісних, порядкових, дробових). Літ.: [2], [12], [14].	2
27.	Правила поділу слів (неподільні одиниці; поділ груп приголосних; відділення префікса та кореня; правила переносу складних слів; поділ груп приголосних на межі кореня та суфікса). Транскрипція та транслітерація українського алфавіту польською мовою. Орфографічна адаптація іноземних прізвищ та власних назв. Повторення та узагальнення вивченого Літ.: [2], [6], [13]	2
Всього:		54

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ теми	Теми практичних занять, їх зміст	К-ть годин
1.	Основні принципи польської орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та умовний). Правила написання <i>ó-u</i> . Правопис літер <i>q, e</i> та буквосполучень <i>o, e</i> + носовий приголосний. Правила вживання літер <i>i, j</i> . Історичні передумови написання <i>rz-ż, ch-h</i> . Правопис окремих типів дериватів (префікс <i>z-</i> (<i>z-, s-, ś-</i>), <i>wz-</i> (<i>wz-, wez-, ws-, wes</i>), інших префіксів, що закінчуються на приголосний (<i>bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i>). Правила написання подвоєних приголосних; прикметники на <i>-ski, -cki, -dzki</i> ; іменники на <i>-stwo, -ctwo, -dztwo</i> ; іменники на <i>-szczyzna, -cczyzna, -dczyzna</i> . Літ.: [1], [2], [3], [6], [9], [13], [15].	2
2.	Правопис окремих іменних та дієслівних форм (написання іменників на <i>-eja, -ea, -ua</i> ; правопис <i>s, z, c, n</i> перед м'якими приголосними, дієслова на <i>-ł</i> у минулому часі; закінчення <i>-łszy, -wszy</i> у дієприслівниках; закінчення форм інфінітива). Написання слів	2

	разом та окремо. Правопис складних слів типу <i>lwipyszczek</i> ; правила написання словосполучень типу <i>lwia paszcza</i> ; написання разом та окремо утворень типу <i>obco brzmiący, łatwo zrozumiały</i> . Правопис словосполучень типу <i>artysta malarz, pies przewodnik</i> ; правопис складених прикметників; правопис числівника <i>pół</i> та <i>ćwierć</i> . Правила написання прийменникових конструкцій, дериватів, утворених від прийменникових словосполучень та складених прийменників. Літ.: [2], [3], [6], [13], [15].	
3.	Правопис займенникових конструкцій. Написання складених займенників типу <i>ten sam, taki sam</i> . Правопис слова <i>jak</i> та <i>indziej</i> . Правопис часток (<i>nie, bądź, bodaj, byle, chyba, ci, co, lada, niech, niechaj, no, oby, też, to, tu</i> ; <i>-że, -ż, -li</i>). Написання заперечної частки <i>nie</i> разом та окремо. Правопис <i>-był, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> . Правопис слів з префіксами слов'янського та іноземного походження (правопис префіксів <i>niby-, quasi-</i>). Вживання великої та малої літери: синтаксичний, семантичний, емоційний принцип. Можливість варіантного написання. Вживання дефіса (правопис слів типу <i>pseudo-Polak, eks-Amerykanin</i> ; написання географічних назв типу <i>Bielsko-Biała</i> ; правопис складених прикметників типу <i>biało-czerwony</i> ; правопис двочлених іменників типу <i>laska-parasol, kupno-sprzedaż</i>). Літ.: [1], [2], [3], [6], [13].	2
4.	Словотвір іменників: словотвірні типи субстантивів. Афіксація (суфіксація, префіксація, конфіксація), осново- та словоскладання, аббревіація, конверсія, зрощення, семантичний спосіб. Перехід інших частин мови в іменники (субстантивація). Словотвір прикметників. Ступені порівняння як форми якісних прикметників. Творення та значення вищого та найвищого ступенів порівняння. Словотвір якісних прикметників; словотвір відносних і присвійних прикметників; творення прикметників від географічних назв; прикметники, утворені складанням основ. Словотвір прислівників. Ступені порівняння прислівників. Морфологічні типи прислівників: відіменникові, відприкметникові, відзайменникові, відчислівникові та віддієслівні. Правопис прислівників і прислівникових сполук. Літ.: [2], [12], [14].	2
Всього:		8

3.3. Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, до виконання контрольних робіт, теоретичного опитування в усній або письмовій формах, підготовці до тестування з вивченого матеріалу, у виконанні індивідуальних завдань у вигляді презентацій, повідомлень тощо.

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин (ДФН)
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 1, підготовка до практичного заняття. Виконання вправ зі збірника.	1
	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 1, підготовка до практичного заняття. Виконання вправ зі збірника.	2
2.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 2, підготовка до практичного заняття. Виконання вправ зі збірника.	4
3.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 3, підготовка до практичного заняття. Виконання вправ зі збірника.	2

[illegible]

16.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 16, підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 3. Підготовка до підсумкового теоретичного опитування № 3.	3
17.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т. 17, підготовка до практичного заняття. Виконання вправ зі збірника.	2
	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т. 17, підготовка до практичного заняття. Виконання вправ зі збірника.	1
18.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т. 18, підготовка до написання контрольної роботи.	3
Разом за I семестр		60

Студенти заочної форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт розміщені на відповідній сторінці дисципліни у модульному середовищі.

5. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій (інформаційно-комунікаційних, проблемних, інтерактивних, ігрових, тощо); форм і методів, зокрема лекції (з використанням активних методів навчання, візуалізації, бесід, диспутів), практичні заняття, самостійна робота (підготовка до лекційних та практичних занять та виконання індивідуальних завдань) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок щодо аналізу мовних явищ та вироблення лінгвістичних умінь та навичок тощо.

6. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

Контроль за засвоєнням знань із навчальної дисципліни «Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір» проводиться за такими етапами: усне опитування, письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, самостійні та контрольні роботи.

У кінці семестру студенти складають **іспит (підсумковий контрольний захід)**.

На основі результатів поточного контролю і підсумкового контрольного заходу виставляється підсумкова семестрова оцінка.

6. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого балу з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки для денної форми, 50% – для заочної форми навчання), і балу, отриманого у ході іспиту (40% підсумкової оцінки – для денної форми навчання, 50 % підсумкової оцінки – для заочної форми навчання). Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові

коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного, письмового опитування або тестування в Moodle. Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань. Якщо студент отримав негативну оцінку з певного виду роботи, то він повинен ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Студенти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>: п. 4 визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою.

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (див. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>)

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко й у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, виконувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнювальні висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть бути окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Водночас набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускає помилки у визначенні понять, перекручує їхній зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна (індивідуальна) робота	Семестровий контроль, іспит
Теоретичне опитування	Практичні завдання	Тестовий контроль	Контрольна робота		Підсумковий контрольний захід
0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Семестровий контроль, іспит
Теоретичне опитування	Практичні завдання	Тестовий контроль	Контрольна робота	Підсумковий контрольний захід
0,1	0,1	0,1	0,2	0,5

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

7. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Орфографія. Місце орфографії серед інших лінгвістичних дисциплін.
2. Основні принципи польської орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний та умовний).
3. Правила написання ó-и.
4. Правопис літер ą, ę та буквосполучень o, e + носовий приголосний.
5. Правила вживання літер i, j.
6. Історичні передумови написання rz-ż, ch-h.

7. Правопис окремих типів дериватів (префікс z- (z-, s-, ś-), wz- (wz-, wez-, ws-, wes), інших префіксів, що закінчуються на приголосний (bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-);
8. Правила написання подвоєних приголосних; прикметники на -ski, -cki, -dzki; іменники на -stwo, -ctwo, -dztwo; іменники на -szczyzna, -cczyzna, -dczyzna).
9. Правопис окремих іменних та дієслівних форм (написання іменників на -eja, -ea, -ua).
10. Правопис s, z, c, n перед м'якими приголосними, дієслова на -ł у минулому часі.
11. Закінчення -łszy, -wszy у дієприслівниках; закінчення форм інфінітива).
12. Написання слів разом та окремо. Правопис складних слів типу lwipyszczek; правила написання словосполучень типу lwia paszcza.
13. Написання разом та окремо утворень типу obco brzmiący, łatwo zrozumiały. правопис словосполучень типу artysta malarz, pies przewodnik.
14. Правопис складених прикметників; правопис числівника rół та ćwierć.
16. Правила написання прийменникових конструкцій, дериватів, утворених від прийменникових словосполучень та складених прийменників.
17. Правопис займенникових конструкцій. Написання складених займенників типу ten sam, taki sam. Правопис слова jak та indziej.
18. Правопис часток (nie, bądź, bodaj, byle, chyba, ci, co, lada, niech, niechaj, no, oby, też, to, tu; -że, -ż, -li).
19. Написання заперечної частки nie разом та окремо.
20. Правопис -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście.
21. Правопис слів з префіксами слов'янського та іноземного походження (правопис префіксів ni-by-, quasi-).
22. Вживання великої та малої літери: синтаксичний, семантичний, емоційний принцип. Можливість варіантного написання.
23. Вживання дефіса (правопис слів типу pseudo-Polak, eks-Amerykanin; написання географічних назв типу Bielsko-Biała).
24. Правопис складених прикметників типу biało-czerwony; правопис двочленних іменників типу laska-parasol, kupno-sprzedaż).
25. Місце словотвору в системі граматики сучасної польської мови.
26. Словотвір сучасної польської мови: дериваційні класи та словотвірні засоби.
27. Загальна класифікація дериватів. Поняття словотвірного ланцюжка, словотвірного гнізда і продуктивного словотвірного типу.
28. Основні формальні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, складання (основоскладання – юкстапозиція, словоскладання – композиція) та ін.
29. Словотвір іменників: словотвірні типи субстантивів.
30. Словотвір прикметників.
31. Словотвір прислівників.
32. Деривація дієслів: специфіка польської мови у порівнянні з українською.
33. Словотвір займенників та числівників.
34. Правила поділу слів на склади (неподільні одиниці; поділ груп приголосних; відділення префікса та кореня; правила переносу складних слів; поділ груп приголосних на межі кореня та суфікса).
35. Транскрипція та транслітерація українського алфавіту польською мовою. Орфографічна адаптація іноземних прізвищ та власних назв.

8. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою (зокрема, підручниками, рекомендованими МОН України), яка в достатній кількості є в науковій бібліотеці університету. Крім того, викладачем кафедри було підготовлено такі роботи:

Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір : збірник вправ та завдань для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.028 Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська). Укладач О. П. Ранюк. Хмельницький. 70 с.(запланований до друку в 2023р)

9. Рекомендована література

Основна література

1. Войцева О. Відкрий таємниці польської мови: підруч. для студентів філол. ф-тів. 2-ге вид., випр. і доп. Чернівці : «Букрек», 2016. 272 с.
1. Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір : збірник вправ та завдань для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.028 Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська). Укладач О. П. Ранюк. Хмельницький. 70 с. (запланований до друку у 2023 р.)
2. Lipińska E. Nie ma róży bez kolców : ćwiczenia ortograficzne dla cudzoziemców. Kraków : Universitas, 2014. 244 s.
3. Lipińska E., Dąbska E. G. Pisać jak z nut. Kraków : Universitas, 2016. 455 s.
4. Słownik ortograficzny PWN. Red. E. Polański. Warszawa : PWN, 2018. 458 s.
5. Wielki słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji. Red. E. Polański. Warszawa : PWN, 2019. 1030 s.

Додаткова література

7. Кравчук А. Польська вимова з елементами правопису (для українців, що вивчають польську мову) : навч. посіб. Київ, 2015.
8. Kremiec A. Zbiór dyktand. Kraków, 2006.
9. Kubiak-Sokół A. Piszemy poprawnie. Poradnik językowy PWN. Warszawa, 2008.
10. Mamela M. Dyktanda. Teksty ortograficzne do ćwiczeń w pisaniu. Toruń, 2006.
11. Mamela M. Teksty ortograficzne do uzupełnienia. Toruń, 2006.
12. Nagórko A. Zarys gramatyki polskiej. Warszawa : PWN, 2007, 332 s.
13. Polszczyzna na co dzień, pod. red. Bańko M. Warszawa : PWN, 2006. 809 s.
14. Pyzik J. Przygoda z gramatyką. Kraków : Universitas, 2006. 464 s.
15. Tarnowska E. Dyktanda z powtórką zasad ortografii. Warszawa, 2003.
16. Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Ped. K. Kłosińska. Warszawa : FELBERG SJA, 2004. 290 s.
17. Wichrowska W. Szkolny słownik ortograficzny. Warszawa, 2003.
18. Zarych E. Ortografia polska w ćwiczeniach dla obcokrajowców. Kraków : Prolog, 2016. 162 s.

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни). Пошук – Кафедра слов'янської філології, «Сучасна польська мова. Орфографія. Словотвір. СОП. (Ранюк О. П.)». URL : <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7096>
3. Репозитарій ХНУ. URL : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>
4. Електронна бібліотека ХНУ. URL : http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php .